

Posudek vedoucího práce na bakalářskou práci *Petry Dlouhé*

„Radar na stránkách tisku – obsahová analýza zpravodajství o možném umístění americké radarové základny v ČR ve vybraných denících“

Kontext vzniku a přípravy bakalářské práce:

Naše spolupráce na volbě tématu a přípravě bakalářské práce začínala asi před rokem a dosti neurčitě. Petra přišla s tématem reflexe tématu radaru, které tehdy prošlo další mediální vzednutou vlnou. Nebylo pro mne zřejmé, zda lze na tomto tématu zachytit nějaké spolehlivější poznávací efekty a navíc téma není v portfoliu mé výzkumné zkušenosti. Petru však téma zaujalo, vyslechla si mé připomínky a rozhodla se pro jeho řešení. Postup přípravy však rozptýlil moji nejistotu. Petra postupovala v přípravě velmi aktivně, na každou konzultaci přišla připravena a s novými poznatky, při určitých variantách se dovedla rozhodnout pro své řešení a práci také samostatně dovedla do konečné podoby.

Struktura práce a dosažené poznatky:

Práce je velmi podrobně strukturována. Zdůrazňuje a dobře vystihuje klíčová témata bakalářské práce: formulaci výzkumného problému, jeho zhodnocení z hlediska odborné diskuse, formulaci výzkumných otázek a metodického designu výzkumu, prezentaci a interpretaci získaných poznatků. Všechny části jsou velmi dobře zpracovány. Reflexe odborné diskuse zachycuje jak základní přístupy k médiím, tak i teoretické pojmy, které lze vystavit empirickému zkoumání; metodika obsahové analýzy je formulována a řádně zdůvodněna; získané poznatky obsahové analýzy jsou prezentovány na ss. 37-88.

Přínos práce vidím ve dvou aspektech: (i) první se týká volby výzkumné strategie: Petra uvažovala o možnostech kvalitativní a kvantitativní analýzy, rozhodla se pro kvantitativní analýzu a tuto volbu zdůvodnila (s. 29). Tento argument uvádím proto, že já jsem se přikláněl pro kvalitativní přístup. Získané poznatky však ukazují, že Petřina volba byla s ohledem na studovaný soubor dokumentů i čas pro jeho zpracování výhodnější. Důležité je, že si rozdíl mezi jednotlivými přístupy zřetelně uvědomovala; (ii) druhý aspekt se týká interpretace získaných poznatků, která je uvedena v závěru (ss. 88-92): považují vyhodnocení získaných poznatků za velmi dovedné; Petra maximálně využila možností zvolené metody a teoretických poznatků, které jí umožnily výstižně charakterizovat slabiny zpravodajství současné domácí deníkové produkce.

Hodnocení práce:

Práce má řadu pozitivních rysů – velmi důkladně zpracovanou teoretickou reflexi zvoleného výzkumného problému, kvalitně provedenou obsahovou analýzu podle zvolené metody, provázání teoretických témat s formulací výzkumných otázek a s jejich interpretací. Interpretace je provedena vsutku důkladně, zejména v tématech reprezentace aktérů ve zpravodajství, intermediálních vazeb, (nedostatečného) vlivu expertů, zdrojů, kompetence novinářů, (přílišné) vazby na viditelné aktéry (celebrity) a poutavé události. Mnohdy se však interpretace nachází až na „hraně“ vypovídacích možností kvantitativní analýzy. Překročení této hranice však považuji za poučné, neboť zřetelně poukazuje na existenci takové hranice. K těmto překročením bych se chtěl vyjádřit a prezentovat je do diskuse k bakalářské práci: první se týká otázek ideologie a tvrzení o tom, že vliv ideologie se projevuje ve zpravodajství (s. 89 i jinde); ideologie představuje vědění vázané na zkušenosti určitých sociálních skupin, předpokládá tedy představu o sociální stratifikaci společnosti. To nebylo v práci doloženo a proto je tento pojem nepřesně použit (týká se to i odkazů na mediální teorie, které s tímto pojmem nepracují přesně). Druhý aspekt se týká tvrzení o politizaci mediální sféry (s. 89 i

jinde); pojem politizace je v textu zúžen na aktéry politických stran resp. na jejich osobnostní projevy. Politizaci je však nutno chápat širěji, jako prostředek a prostředí pro tvorbu legitimních cílů či očekávání; bez fungující a diferencované politické sféry / agory si nelze vyjasňovat hodnotové proměny a obecně přijatelné cíle. Problém není v politizaci témat, ale v jejich adekvátní či neadekvátní politizaci. Oba jmenované aspekty lze jen přibližně zachytit kvantitativní metodou. Zde by byla bezpochyby účinnější kvalitativní analýza zaměřená na problematiku diskurzů. Oceňuji, že to Petra vystihla v závěrečné větě svého závěru: „... v jejich pozadí (tj. nároků na kvalitu a etičnost medií) patrně stojí vlivy, které sice můžeme jen těžko přesně identifikovat a pojmenovat, ale které nás mohou velice snadno a velice nenápadně ovlivnit směrem k určitému způsobu uvažování tím, co nám dlouhodobě prezentují“ (s. 92).

Práci hodnotím jako výbornou.

Müller Karel,
V Černošicích, dne 14. 6. 2009